1822 19

Frederikshald og Frederiksteens Fæstning i Norge
den 16de Martii, 1822.

1822.
15

Høivelbaarne
Hr Etatsraad Thorwaldsen!
Professor i den bildende Kunst;
Ridder af den Kongelige Danske Dannebrogsorden, m. m.
i Rom.

Thorvaldsens Museums
ARKIV.

Naar en Mand i det fjærne Norge, endog uden at have havt den Lykke personligen at kjende Deres Høivelbaarenhed, tillader sig den Frihed at skrive Dem til, da maa allerede det første Blik paa hans Brev indeholde det Spørgsmaal: Hvem er denne Mand, og hvad monne han ville? — Hvor meget mere maa da ikke dets Indhold vække blandede Følelser af baade Forundring over mit besluttede Skridt, og om Medlidighed over min Skjebne; thi disse Linier komme ikke fra den Mægtige, den Rige, eller den Lykkelige; men fra en paa nærværende Tid ulykkelig Familiefader.

16/3 1822

15

Jeg kan tilfulde smad Skreet jeg tillader mig; — jeg stod langt ud mig selv, og ud denne min dristige Ytring. — Men Forsigtighedens paa den ene Side udmindre om Tilgivelse for den store Dristighed, hvis fjerde Aarer ligesaa ofte som Haandens arbeider, og min Samvittighed paa den anden Side om retskaffen Vandel og ikke kylde Tidsalder, indgod mig Mod. Jeg søgte Motiv-Årsager for min Beslutning i den Omstendighed af Adel under en falleede, under Hannover, ngw; under en falleede Konges, den udenglemmelige Frederiks Rigter, eller i den, at Nordmænd og Islænderne maae Gjæste paa et og samme Folk Hammeraen, og i den Omstendighed, at de ligesaa mange den Kristkeliges og Tidsandes Vaer, smad enten fan fødder i Trondhjem eller i Rom, som de ne Dinstens opfødende Kjærlee, og hvis Kjærlehed omsider gjorde Vanden til Deres Fædreland!

Men kommer dette Dem ud ikke fra den Kjøkkeliges, ne det dog ikke fuldt af den Fortvivlede, der — ligesaa hvis — i Hast griber efter Halmstraaet. Nei, dette ne dog, Venner, mere Lovet, ikke Tilfeldet, skjønt jeg neae tilstaae, at det Tilfeldemæssige i denne min Beslutning saart kunde kristne til at antage det. En mægtig Mands Hensigtsmæssighed og Magt, kan med skage det. En Tidsalder endog for flere Aar; men hvor, som for, den Tidende har en god Dag; hvor den almindelige offentlige Opinion i den Henseende ne paa min Side, tilliige fordi Hensigten vand mun ej mere at gjøre, at intet uden Hæn vrister Dagen; der vil Riigets, Norges Kjøkkeligheds endnu staaende Constitution, dets Lov og dets øverste Tribunal stande Forfølgelsen.

Da min Hensigt her ne, at bede om en stor Opofrelse af en stor Mand: af den udødelige Thorwaldsen! — saa vil en Opofrelse af Deden til mit lange Ceres Ofmandlerning vore lidet at bede om, idet jeg dog med muligste Kortfed tillader mig at gjøre en tror Skildring af mit Liv; — Anledningen til mit Ufald, — og hvori dette sidste bestaaer:

Efterat saavel min Forælder som en anden nær Paarørende: Biskop Gunnerus i Trondhjem maae i min Barndom bortdøde, satte dog en ædel fremmed Mand mig i Stand til at tilføiende mig nogle Kundskaber, især Matematik og Tegning.

I Aaret 1788, da nogle Troppe i Følge Traktat med Rusland rykkede ind i Pommern, traadte jeg ind i Armeen, blev strax ansat som Officier og tjente i denne Egenskab indtil i Aaret 1799, da jeg med Almindelighed i Kjøbenhavn absolverede juridisk Embeds-Examen, og søgte min Afsked af Krigstjenesten. Min Omsorg i Regning og Landmaaling forskaffede mig nogen indbringende Arbeider, hvorblandt Rigsgrænsefelinens Befaring imellem Norge og Pommern. I Aaret 1804 var jeg igjen nødt ind til Kiøbenhavn, og blev da ansat som Auditeur samt Magazin- og Ammunitions-Forvalter med Wardøhuus Fæstning under Nordpolen.

Denne Tid indgik jeg Ægteskab med min nu levende Kone, en Jomfrue Gadebusch fra Flensburg i Sønder-Jylland. I 1811 blev jeg under min Ophold i Kiøbenhavn ansat som Kongelig Skatkammerforvalter i Helsingør med Toldkammerret sammesteds med Løfte at blive om faa Aar igjen forflyttet til et bedre Embede i Norge. Imidlertid indtraf i 1814 den tunge Adskillelse af Riigerne; min Familie var dengang talrigere, og Embedsindtægterne mere ikke tilstrækkelige til at lave ud; men en af mine Landsmænd, en gammel — fra 1798, da jeg første Gang var i Kiøbenhavn — en ægte Mand og Velgjænder, Hr Etatsraad og Ridder Fram, antog sig med Varme min Sag, forskaffede mig Reisegrænsepas til Christiania, hvor jeg for den Norske Regjering fik, tildels ved denne ansatte Mands Anbefalinger, overtalt, at Kong Frederiks mig given Løfte om Ansættelse i en bedre Post i Norge, blev gjort gjeldende, hvorefter jeg med Begyndelsen af Aaret 1815 forlod dansk Tjeneste, men følelsen jeg nu med dybeste Vemod maae fortryde, dels fordi det Embede jeg erholdt her i Frederikshald som Tasserer ved Toldvæsenet, ej gav mig bedre Indtægter end de jeg havde i Helsingør, og dels fordi jeg højst uforskyldt blev underkastet sammenlig Forfølgelse, formedelst følgende Anledninger:

Jeg havde i Aaret 1810 optaget og tegnet et par af de skjønneste, forhen ubekjendte, Natur-Prospecter, omtrent 20 Miile nordenfor Trondhjem, af hvilke den ene var et af Norges største Vandfalde, som i sand magtfuldt Storhed fuldkommen kunne sætte ved Siden af Sarpen. Dem denne lod det ikke i en blid Egn, men indtog en trang Klippedal med de smukke Omrids. Oldes Rigter, og Condrams Fortellinger om Fiskum Foss drog mig derop, og virkelig fandt at Norske Niagara.

Man opfordrede mig til at indsende denne Prospect. Jeg modtog da i det følgende Aar 1811 Tegningen tilbage; medfølgende Subscriptions-

planer i begge Riger, og var saaledes saldig, skortie ogsaa Lykkeligen Tids-
omstændighederne bidrog dertil. Maleren paa Charlottenborg Hr. Professor Lo-
rentzen, skjønt han sad i varmt Arbeide med, for en Nathanson at
male Kanen af Holbergs Comedier, nødvendige Objectet den Hjælp,
at han tilbød sig at male det i Oplagsmaner, og efter hans Malerie
blev det graveret. Naturen havde der havt Forsyning paa den
fadenfarne Paulsens uforligneligen Gravstikke. Clemens havde
Prinds Christian Frederiks Portrait under Arbeide, og Mere var Hjælp.

Grosch stod allerede med den ene Fod her i Norge, hvor han nu re,
og venteligen til sin Død forbliver. Haas hørte jeg var underkastet
Aldersommens Symptomer. Altsaa blev nu A. Flint Fiskerens
Cranbrides, og, skjønt denne Art Gravure ej var hans egentlige
Fag, skilde han sig dog temmelig godt ved den.

Men tilgiv, at jeg allerede er for vidtløftig, og derfor nu over til
hvad jeg nærmere ønskede at maatte sige: Alt var nu i min Fatagen
paa det nøe, at jeg manglede Penge til de nødvendige Forskud, som
Tredjemand krævede. Just erfarede jeg, at den af mine Landsmænd
der da, og end mere nu under Norges Sande Forfatnelse, var og er
den Rigeste som den Mægtigste, en Greve Wedel-Jarlsberg, opfold-
te sig for nogle Uger i Khavn. Jeg anholdte hos ham om en For-
strækning af 300 Dalere, idet jeg forpegtede ham min Tegning tilligemed
med Lorentzens Malerie. Straf indvilgede denne Ædelmand,
og jeg over i denne Stund hans den Gang vidste Bekvillie. Men
snart erfarede jeg hvor lidet tilstrækkelig denne Sum var, da
Kladen, Papir, Trykning m. m. stang op i mere end 800 Dalere
foruden Trykningen af en Tekstinelse over Namsen Flod eller
Elv, som denne Forsøg. Hos Kongen erholdt jeg nu den videre og
større Forstrækning. Jeg følte med indvendig Takkemodighed hvad den
mægtige Greve havde gjort, og hvad hans billige Forventning var;
men ej mindre følte jeg for min ædelmodige Kongens Ønskerskhed!

Med faa Ord: Pram var aldeles mig med mig, og Trykket blev
dedieret Hendes Kongelige Høihed Kronprindsesse Caroline.

Da jeg, som meldt, nogle Aar derefter, blev ansat i Norge, fik jeg
endelig Greve Wedel-Jarlsberg til min nærmeste Forsatte. Jeg spurgte
straf, at hans Dygtighed var kendelig. Derunden vidste jeg, at han

allerede for Rigernes Adskillelse ej var nogen Ven af det danske Kongehus
Han nød nu den første Glæde i Carl Johans Hjerte. — —

Prinds Christian havde forskaffet Riget en fælig Constitution. Det fø-
tes som denne efterfølgende skulde nedbøde; ikke mindre fik man
snart Ord Propositioner m. m. som aabenbar vilde dens Tvekkelse.
I Begyndelsen var det almindelige Løsen: Amalgamation! Ingen oplyst,
uadelig og kjøk Nordmand vilde, eller turde nogen af Halvten. Vel
gjelder Kjøder vare dog Kjøder, og efter nogle Aars Vind vilde det vare
Faren skikke frem. Adskillige Nordmænd benyttede Skrivfriheden
og skrev med ædel Varme, men just ikke alle med tilbørlig Ydmyghed.
Endel Skrivere vare vel gode. Indtil dette blev dog Constitutionen
staaende, hvortil vel ogsaa en Minister fra den første Fastlands-
magt i fremmede Aar ej bidrog lidet. Endskjønt jeg virkeligen
var udenfor al Opposition, vakkede dog Mistanken ogsaa mod mig.

Nogle af Carl Johans Yndlinger blev i at Clæbrangerne, hvorfor
Seals de Ved Kommandørsøn, og Deres Redacteuren satte under Tiltale,
og da jeg erfarede, at Magthaverne atter havde tillige gjettet paa
mig, gjendrev jeg det offentliggjorde under mit Navn, og erfoldte,
paa Opfordring, tilliige Redacteurens fortidige Fyldestgjørelse, at
jeg ikke var Forfatter af nogen forurettende Artikel. Alligevel
blev dette, og Dedications-Tagen en skjøldt Anledning til Hemmeligheds-
fadens Bedrøvelse under Kabinetsordenens Maske, og til mit
følgende Ønske:

Mine føie Medstandere saae, at mine Fordringer vare saa ringe,
at jeg med min talrige Familie, 12 à 13 Mennesker, umuelig kunde
leve. I flere Aar søgte jeg om Forbedring i den, eller Forflyt-
telse til en anden Post som ej var forbunden med Kongeansvar, men
forgjæves, tvertimod jeg vanlig havde at afslagge Regnskab for 25 til
30,000 Specier. Jeg saae tydelig, at Hensigten var, at jeg med
mangel og Nød skulde komme i en sørgelig Forlegenhed. Det var
mig ogsaa merkelig den højeste Ærbødighed ingjemmen Aarsagerne
at undgaae en Fattigdyrkt, der til Ydmyning informerkt løb op
til 1100 Specier, hvilke jeg dog med Rentes frem endnu formaaede
at dække af Fattigvæsenets Midler. Aabent og endeligen erklærede
jeg min Forsatte, flere Gange, at jeg formedelst den sidste Ydmyning,

mar og maatte nøie udsat for Retsbrøt. Alt uden Virkning, og uden Hjelp.
Endelig traf mig mod Slutningen af Aaret 1819 den Skjæbne, at en
Dyr, der havde forskaffet sig Pynemøgel til mit Kontoir, fra Hjul mig
800 Species. Han blev omsiden opdaget og dømt her i Frederikshald,
men Kongens mare bortø. Forgjæves søgte jeg om Tilladelse for
Tilsvar. Jeg blev saaledes med dobbelt Vanhæld, skyldig 1900 Spe-
cies Bøder, og dette Sum kunde jeg ikke dekke. Nu var det lid.
— — Nu havde altsaa den sammelige Hæder Ærlighed og Rædelighed nok.
Carl Johan vilde det samme som min Gram. Man gav Befaling
til at arrestere mig, og at sagsøge mig for Cabobet. Min klare
Overbevisning om, at jeg i 5 Aar, med min og min Indtægt ej havde havt
mere end 220 Species Bøder aarlig at betale af; — min grundede Erklæ-
ring om, at dette ej var tilstrækkeligt, langt mindre til anstændigt
Vedkommende for saa mange Mennesker; — mine Overbevisninger om den Fron-
ende Orden i min Forretninger, og min ligesaa strenge Indskrænk-
ning i mit private Liv; — mine Forestillinger om Dømmes Haarde Dom-
gangsmaade og Behandling, og at de høje Vedkommende havde i samme
Øiemiøm og under selvsamme Omstændigheder mistet al Humanitet
og Skaansel mod andre, endog meget got aflagde, Tjenere, saa at de
uden Arrest gaves lid til at vende for sig; ja at endog en større Sum
var blevet en Anden, med langt mindre Grund, aldeles eftergivet —
— Nej, alt var og blev forgjæves. Endnu mere: man havde fore-
den omtalte 1900 Sp., endog indflettet i mit Ansvar omtrent 200 Sp.
som alene vedkom min Foregangsmand, en Jydling, og forlangt mig tillige
for den; men disse har man igjen maattet fradrage. Ikke mere
nu bevist, at Gram har ulovligen udfaldet min Kreds, og
derved forlænget mine Lidelser. Skaldes har jeg nu siden
Sommeren i Aaret 1820 siddet indspærret under Laas i denne Dødsing,
som et sandt Offer for den ulykkeligste af Mødiges Lidenskaber.
Man var mig glædelig og uden Frist nu af en elsket, ung, dydig og
den Ægtefølles Arme, omringet af 7 kjære Børn, af hvilke det
yngste laa med Faderens Brøst. O hvor er dog Hjertet en af de
ædleste og ædleste menneskelige Passioner, og hvor grusom,
naar den saaledes udøves mod en uskyldig Mand og Familie! —
Min gjentagne Ansøgninger til Carl Johan om at maatte flytte
fra Dødsingen med i Byen, for i mit 5te Aar, under min med

Ægtefælle bevidste skjælige Forfatning, at kunde lave for mine Børn
og nyde deres Klage, blev ligeledes afslaaet. Da han i forrige
Sommer var her i Norge, vendte den ædle af Sorg og Ærefrygt ud-
trykte Kone med alle sine Børn, flere Miles Vei for at træffe
ham og bevæge ham til Ømhed og Retfærdighed, men fik ham ej i
Tale. Grevens Broder var dengang en af hans Adjutanter.
Store Gud! hvant følende Menneske maatte ikke hun dødt sit Hjerte
vøet. Den hele Nation vaad og hjærdes at det er Jømesvæk. Strax
efter min Fængsling i Aaret 1820 sendte jeg til mine Venner i adskillige
Byer skrevne Planer til en Subscription af Summen. Adskillige Ædle
havde allerede tegnet sig efter deres Evne. Men hvad skete der! —
Nye Fabler viste sig. Vond skjulte Indflydelser og skjulte Raa-
virkninger skede hvant Forebyggelse af og saa denne Redning. Sub-
scriptionen blev med Gud med fat standset, som om Alle frygtede
for en Respekt, Ærvaad og Forfølgelse. Nogle Enkelte blandt
Enbredsmænd sendte mig under Forsegling nogen Hjelp, tildels ud-
og anonymt, hvilket dog kun blot lindrede min Families Trang.
Hertil kommer, at i dette forarmede, og man kan med Sandhed
sige til: i dette i sværre Aarringer, forøvrigt adskillige Omstændigheder,
saa og tillige Handelens Aftagende, trykkede Land, er de, der for
kaldes Rige, nu fattige. Pengemangelen er nu umaadelig stor.
Min Kreds bliver her ved Udsvaaten ej skaffet forend i næste
kommende April Maaned; den gaar da til Omsvaaten, og tilsidst
til Høstens end, hvor den sandsynlig dog nu vil kunne blive tilende-
bragt inden Høsten. Efende af Landets første Advocater, der
have gjennemgaaet min Sag, have paa Samvittighed forsikret
mig om, at jeg, paa Grund af de mange Omstændigheder der tale
for mig, forenede med den overvægtende Forfølging og anden haard
og uregelig Behandling, tvertimod den Mildhed Departementschefen
har vist Andre der havde gode Indtægter — ved ikke i Høst-
et kan blive dømt til at nyde mit Embede; kun til at betale
Summen. En stærk Lettelse for mig. Men kan jeg ej da
inden 15 Dage ved Hæren Pengene; saa kan jeg ej heller modtage En-
bedet. Det staaer da paa ny i Forfølgernes Magt at contin-

ere denne umenneskelige Indsperring indtil — ja indtil min Død, ifald jeg ej kan betale. Nu milde min og min arme Families Skjæbne, stadse forklime den samme — og Himlen endnu længere nyde sin skammelige Tilfredsstillelse.

Hvo kan hjelpe og redde denne ulykkelige, denne ligesaa taalige som uskyldig lidende Familie? — Hvo kan afbøde Fadrenes og Ægtefellens, Modrenes og sin haabefulde Børns Taarer? — Hvor findes paa Jorden den Mand, hvis menneskekjærlige og følende Hjerte villige kan finde Adgang til at hjelpe- og Redningsmiddel? — —

Disse vare de Spørgsmaale, som i Timer og Raadsforse tiel Gud, saa tit opstod i min bekymrede Sjel! —

Vandelig! Hjemt fra en blind Phantasies svovmerske Billeder, kan jeg kun antage at søgere Vesen at være inden disse Tongefelsmure ladet min Tanke fare paa Norges bedste Ytring og Vaerdens største Ærefrue — paa Dem H. Etatsraad Thorwaldsen! Han Gud ledet min Tanke, da greber jeg ikke efter at Halmstraa! Paamindt hans Viisdom og Godhed, tjener Menneskekjærlighed og Handlinger, hvor det selv vil følge hans guddommelige Vink, saamidt har han ogsaa umadelige Vege og Midler til at bringe Liv og Haab og Hjelp i selv naar Udsigten for den største Vedelighed Øje synes allermørkest.

Men hvilket Hjelpemiddel mener jeg vel at forelæse ædle Mand! — Penge ej Penge igjennem mange Aars daglige Opofrelse af Tid og Tænken og ædel Vinkfomhed erhvervede Lemninger, om Penge alleneste kan fortjene at kaldes Lemninger for Dem! — ? Nei, virkeligen ikke Penge, ikke Guld alleneste Vøl tillader jeg mig at bede om. Disse ting er vigtig nok Menigmandsmidler for fuldere der ejer dem til at skabe baade Lykke og Ulykke med i Livet, men ej altid, endog yderst sjeldent, er de forenede med det ædle og ømtfølende Menneskehjerte. Jeg kunde, naar jeg var den fortjenstfulde Vydemer, gjerne henvende mig til tusinde Riger i Verden, der rige Nøkke i Overflod, men rige maaskee kun Følelse for dem tænkt de med, at Charon ikke tillader at modtage den paa Reisen, men altid Ønsket om at have forvandlet mordige Eiendele Vdanfold til Hald — og jeg vilde nist stadse forvunnie Halmstraaet i min Haand, og kunde vente mig det.

Nei, jeg troer at vore saa lykkelig, at have opdaget Hvor Hjertet og Midlet begge er forenede. Men jo høiere og ædlere Rang dette Middel har over Penge, jo større bliver den Tegning jeg har fremsatte om et Offer paa Menneskehedens Alter.

Ædle Thorwaldsen! — ja jeg nevner kun det dette Navn, der igjennem Verden vil være Vandenestegtrenn Mere end de fødeværdigste Kjærstandsmerkelser — En ved Høstens Mand, en Ægtefælle, og 7 uforsørgede Børn hvor hver sin forenede Røst til Dem! Hjelpemidlet hviler i Deres Haand, som i Deres Hjerte!

Skjønk os at lidet, at gavtes lidet Nøkke fra denne Haand, hvad uden den har frembragt det med Kunstens, eller ved Meisseslag — og vi ville da alle staae fuldte og lykkelige!

Et livløst Nøkke fra Deres Haand, er istand til at bringe Liv: Hjelp og Glede for en vin i Sorgen uskyldig nedtrykt Familie.

Ædle Thorwaldsen! Denne Følelse baade for Mennesket og for Kunsten er det forbehold at frembringe dette Liv: denne lykkelige Redning for 9 Menneskeer, og denne Glede tilliige for alle vore Landsmænd, samt dandsagende Vænner baade i Danmark og Norge. Med Ret vil de, ja selv vore Børns Efterkommere sige, at jeg søgte en sjelden Mand, for at finde en sjelden Hjelp.

Men om jeg ogsaa mindeligen er nødvendig til denne store Redningsdaad, ej blot fordi jeg og Familie lider under hine Ulykkens Forhandler, og at Gjeldssummen med øvrige Omstændigheder indholder Vanskee, det maa blive en af mine største Pligter, paa mueligste Maade at lægge for Dagen. Documenter, Kongelige

ugunstig. under Krigen Ekstallinger; Ekstra og Ordinaire fra Danske Vaabenplatser, og baade fra Danske og Norske i Eine voxende Søpiger og Lavere Embedsmænd, var det min Agt for at modtande; men jeg finder at Kostpenge alt for meget vilde forøges.

Imidlertid vil jeg i næste Maaned sende og indlegge disse Papirer for en agtværdig Cognumand i Kiøbenhavn, i hvis Huus jeg ligger siden mit første Ophold der i 1798 har vænt kjendt (siden Etatsraad Fram om er paa St. Thomas som Toldforvalter), nemlig Klosalotterie-Collecteur Christen Dijkes boende i Store-Ragnegade, ligt over for Lille-Ragnegade, uden at han af mig kundgjøres den virkelige Hensigt, men at han blot vil bevaare den og forevise den for den Mand som ønsiligen ud paa Foraaret maatte i Følge Nogens Ordre melde sig for at see den og prøve dens Ægthed, og derpaa Vandfod i alle Dele. Jeg har en Landsmand i Italien, som hans Hovedsalt-

bavnefed kjender, men det er ønsket om han skriver mig, da jeg blot en Aften med Ridn af Fram havde den Ære at complimentere ham under Ophold i Khavn i December 1811, da det Norske Videnskabs-Selskab fejrede, og hvor han da under sit Ophold i Danmark holdt en skjøn Tale i et Italiensk Videnskabsselskabs Navn: Academia Italiana di Scienze ed Arti. Dennes fortræffelige Mand er Hr Baron von Schubart, Kongl: General-Commerce-Intendant. Jeg vilde saa ønske mig lykkelig om han havde kunnet skriver mig, og anbefalet mig til Dem! Muligvis kan han gjøre vogen af min Paarørende af mit Navn, saasom Jørgen Niels Dorph Gunnerus, der siden døde som Amtmand. Min Onkel Etatsraad Tønder Lund, som var Deputeret i Gen. Toldkammeret er vistnok ogsaa bortdød. Jeg med alle, for Øieblikket, har i Norge Ingen som han personligt Tekjendtskab til Deres Høivelbaarenhed og tilliger min Skjøbne, uden det skulde være Maleren Capt. Jacob Munch, som jeg formoder har vænt i Italien. Ind, skjønt jeg ikke selv har vogensønder talt med ham, men blot angang skrift korrespondent med ham, saavelsom med Professor Lorentzen paa Maler- og Billedhugger-Academiet i Khavn angaaende min ældste Søn, som søger Dendeles indmarkede Anlegge og Ønsk til Kunstfaget, saa vil dog ogsaa fra ham kunne afgives Oplysning i Henseende til mig.

Jeg har just i Sinde at faae Navne min ældste, snart 16 Aar gamle Søn ind paa omtalte Academie. Han begynder med Elsendan Læse for mig selv; derpaa under Examen for Sanne i Helsingør, og har siden i Christiania, medens han der har vænt i Latinskolen, tilliige arbeidet under Grosch i det offentlige Maler-Institut, hvor Munch med Hans var Direktøerer. Da han forestrækker Kanfalen for Cogen, saa kan mine Følelser neiest vore ham imod; thi jeg vilde selv udentvivl have vænt lykkelig paa denne Tour.

Maatte der da i Deres Store Atelier smile et lille, et af de mindre betydelige Kunststykker, som vi havde vogen min Ekstemmelse, der vilde dette blive Redningsmiddel. Det vilde vi alene forambringe Kongesummen, men i sig selv beholde et dobbelt Bord, hvor og hvem dette Gjendom tilfaldt. Dobbelt Bord, saa længe det man til, vilde det i og med sig selv bevaare: Først fordi det ofre-dre af Europa og Verdens første Kunstner; og for det andet, fordi det, efterat paa Maleri, Refaedens Alter, havde en hel familie for videre Ulykker.

Maatte Gud og Thorvaldsen have bestemt disse 9 Mænd, kan dette Kalfsmiddel, vilde det fra Rom med ikke kunne fremkomme til den tid, til August eller September Maaned, da det just og ifølge skulder indgjøre Kalfen paa et maate — i Mangel af da at have Ar 1900 Spec. Vøler — gjøre Slip paa Embedet, og faa at sige paa Alt.

Men min søge Velgjørere forelobige ædle Ekstemmelse med nogle Ord til Deres Kommissionair uden i Khavn eller Ordenstæde, og — om jeg maatte være saa lykkelig — tilliige til mig, om, at et vist Arbeide var saaledes offereret, og at, forinden det kan fremkommer eller modtages af dets ender med Ejøb eller Ikkekjøb eliminde Hjem, dets Catalog fremd maatte anlegges til en vis Mand i det eller hiint Land, i den eller hiin Stad, — vilde hans Velvenskabelighedens. Omvendt, jeg vover ikke at bestemme Maaden, i Henseende til Dummeny Transbringelse med Skikket. I vigtige Steder som London, Amsterdam, Hamborg m:fl.

var den mist nok i en Haandvending, endog af enkelt Mand, saamdragt. Fanden Pladser vilde at faa fat Antal Lodder, f. Ex. 200, à 2½ D. Sterl. eller 10 Rölnske. pr. Lod og minder begjærligen nøie lagt og betalt, for at vinde at Slykke fra Thorwaldsens Haand!

Enhver Rangmand vilde ile med at kunne komme til at nye denne Dropsen for Kunstnerens Hjerte!

Da jeg efter Dansen Tilkjendelse har beskrevet, at lade mit Forsøge, og Dagen i det Hele giøre den stærkte Publicitet ved at trykke, paa det Almennesiden kan skue hvilke Misfandlinger Lidenskab og Magt selv i en ærefulde Stat kan foranlage sig; saa var det mig ønskeligst tilladt at sende Dansen Himmelbaarnhed at Exemplar derpaa i sin Lid.

Min forenede og kjærte Lidsfordrin i Sangelet, har vist Ærgning. Just havde jeg for nogle Aar siden, saa at heldigen valgt Standpunkt, optaget en Prospect af Norges oldgamle Kongesæde Trondhiem, hvis klare fi Tonisk-mærkværdige Bygninger, forsøm den 1100 Aar gamle Kongeborg, den berømte Domkirke m. fl. saavelsom dens vanvordentlig skjønne Omegn, der tilliige præmieres Fædrenes-Ærgrudan Hakon Jarls, og Kong Harald Haarfagers Colig Lande, stedse gjør den, blandt Landets Under, til den største Gjenstand lande for Malere og Digtere.

Dette Slykke, i sin Sammenhæng, vanskeligende jeg i forige Sommer, og er det i disse Dage indskrevet i norsk Valbisk.

Det har aldrig havt nogen Ex tammelse, men nu vover jeg at lade min Kan bede for min nøie Skuffel, at dette Slykke, for det nødige Gjenstandes Skyld, maatte ønskeligst forunde Ned i Danes Øie, og være en Erindrelse fra en Sanger.

Trondhiem er tillige mærkværdig derved, at i sin dyrebare Skrede for omtrent 1000 Aar siden under Haralds Reign og Enevoldsmagt, de største Udvandringer til Island, som da modtog dets mægtigste Befolkning.

Fra Helsingør

25

mit det var mig let at faae det med Skib til en af de nærmeste Havne i Middelhavet, og siden mit Adressen under dette den videre sikre Expedering. Tilliige tager jeg mig da den Frihed at sende et Exemplar af Robbert over Tiskum Fest med Expeditionen.

Jeg slutter med til Dansen! høie og indvendige Følelse at anbefale mig, min Kone og vore ærkvindige Børn. Hun den gode og taalmodige lidende Kone afvar tilligemed mig selv en Blid og om Optagelse. Inlet Mennesker under Solen, uden hun og jeg, kjender, eller for Tiden kundgjøres dette mit Skrift.

Jeg vand det er ligefaa uafhængig af Magthaverne i Norge, som af Dyr Ingrediencer og Politik; men om dermod Dansen ville Ex tadenhed endog paalagde mig og at nævne min store Velgjørers Navn, vilde jeg dog ikke kunne udsige denne Exclaring uden for en vis Lid. – Det formaaer den mennesklige Ånd, til den Kundskab Verden bør faae, at skilder Velgjørenhed, der forvandler en hel Familie usædvanende og tilkommende Skjæbne fra Ulykke til Lykke, og frembringer Glædestaarer i stedet for Sorgens, da maa den der kommer til at skilder.

Ja, vi vore og vedligeholde vort lykkelige Haab til Gud og Thorwaldsen! og slutter vore forenede Con- vor med det hjertelige Ønske, at Dansen Evneralder maa naae den Høide, der efter Natuurens Orden kunde staae i nogenlunde Forhold til den Velsignelse og Ære, som vil ledsage Dansen Minde!

Med Høiagtelse og dyb Ærefrygt

Dansen Himmelbaarnhedes
allerydmødigste
Hans Henrik Gunneras.
Kongl. Dansk Kammerassessor, og Toldcasserer i Frederikshald.

E. S. Tilgiv gunstigst, at jeg, da man ej sjelden baade i Norden og Sønden hører Posterne plyndrede eller forulykkede, tillader mig om en Uges Tid eller to, at sende en Duplicat af denne min Skrivelse.

Dybærbødigst

H. M. Gunnerus